

Lieve Wim, beste aanwezigen,

Een paar weken geleden was ik in Tbilisi, Georgië en leerde daar dat een groot deel van de Georgische vrouwen Nino heet. Nino was namelijk de naam van een non uit Cappadocië, Turkije, die in het jaar 326 na Christus rondwandelde in de bergen van Georgië, met in haar hand een kruis gemaakt van twee wijnranken, bijeengebonden door haar haarlok. Nino bekeerde de koningin en koning, waardoor Georgië na Armenië het tweede land ter wereld werd waarin het christendom staatsgodsdienst was. Én het land bij uitstek voor lekkere wijn; er staan zelfs in de orthodoxe kerken metalen wijnvaten zodat je overal in het land wel een glaasje van deze gezegende drank achterover kunt klokken. Ik heb iconen gezien waarop de 12 apostelen staan afgebeeld met in hun midden een vrouw: de dertiende apostel Nino. Zo jammer, vind ik, dat zij helemaal uit het christelijke verhaal is geschreven waarmee ik, en misschien ook anderen hier aanwezig, ben opgevoed!

Niet iedereen zal meteen begrijpen wat dit verhaal te maken heeft met de man om wie deze laudatio gaat – maar hij zal het zelf des te beter begrijpen. Wim Jurg is namelijk de kenner bij uitstek van het vroege christendom en hij heeft daar een aantal uitstekende non-fictieboeken en een aantal meeslepende romans over geschreven. Van de vierde eeuw – de tijd dat Nino leefde – weet Wim werkelijk alles wat er te weten valt. Het was een tijd van strijd, maar overduidelijk ook een tijd van idealisme: het christendom veranderde alles, helaas niet allemaal per se ten goede.

Strijd en idealisme kenmerken ook Wims werk en leven. Wims boeken ritselen van de slimme politici die met allerlei handigheden de zaken en complete oorlogen naar hun hand zetten, maar hij heeft ook doelbewust vrouwen een rol gegeven in de geschiedenis, ook al is over hen minder overgeleverd. In zijn boek *Onder dezelfde sterren* schrijft hij bijvoorbeeld over Marcelinna, de zus van bisschop Ambrosius. Ambrosius was een vaardige machtspoliticus, die volgens Wim anno

nu een ‘slimme kabinetsformateur zou zijn’. Maar ere wie ere toekomt, het is op voorspraak van Marcelinna dat hij in de keizerlijke bureaucratie is geïntroduceerd. Wim kreeg, vanzelfsprekend, de Homerusprijs voor dit boek; de jury noemde het ‘origineel, geen traditioneel historisch relaas maar een bijna literaire benadering van de oudheid, met een duidelijke persoonlijke touch.’ Wim laat in zijn boeken nadrukkelijk figuren aan het woord die proberen te onderhandelen met hun vijanden. Personages die in hun tegenstanders iets goeds proberen te zien, grapjes maken en tolerant zijn, zijn hem het liefst. En in Wims roman *De bekentnissen van Constantijn* laat hij uitgebreid de slaaf Septimus aan het woord. Septimus is de schrijver, de belezen geletterde, die de dromen en avonturen van keizer Constantijn moet optekenen. De slaaf als schrijver, de schrijver als slaaf – nu ben ik waar ik wezen moet.

Wims historische interesse, zijn oog voor politiek en diplomatie, én zijn ideeën over waardigheid en gelijkwaardigheid, zijn allemaal doorslaggevende elementen van de immense waarde die Wim heeft toegevoegd aan de Auteursbond. En ik kan er nog een heleboel aanvullen: zijn rekentalent, bijvoorbeeld, waardoor de begrotingen en de financiële huishouding altijd vlekkeloos waren, zijn onverwoestbare humeur – Wim heeft altijd goede zin! – en zijn vermogen om oplossingen te zien, zelfs als hij eerst zelf het probleem had bedacht. Zijn charmante, altijd sociale instelling, zijn trouw, zijn toewijding.

De Vereniging van Letterkundigen zocht en vond in 2002 in Wim Jurg een directeur – hij was eerst mede-directeur maar al snel algemeen directeur – waarvan nu, meer dan twintig jaar later, vastgesteld kan worden dat zijn invloed op de zaak waar wij voor staan: de auteursbelangen, doorslaggevend is geweest. Hij had zijn sporen al verdiend als zakelijk leider van theater- en muziektheaterproducties, als beleidsmedewerker van de vakbond voor musici de Nederlandse Toonkunstenaarsbond en als zakelijk directeur van het Filmhuis Arnhem, de stad waar hij nog steeds woont. De Vereniging bloeide op onder zijn bewind.

Maar toen ik in 2013 voorzitter werd van de Vereniging, was er geen Wim. Ik kende hem niet, maar men sprak des te meer over hem. ‘Wim is weg,’ hoorde ik de mensen op kantoor zeggen, want hij was eind 2011 gestopt als directeur. De kenners onder u hebben de titel van een van de bekendste Gouden Boekjes, de geweldige naoorlogse prentenboekjesreeks van De Bezige Bij onder auspiciën van Annie M.G. Schmidt, natuurlijk al herkend. ‘Wim is weg’, en net als de held van dat Gouden Boekje op pad naar Amerika. Maar beide Wims bleken gelukkig toch niet echt onvindbaar aan de andere kant van de wereld beland. Toen de directeur na Wim een paar maanden na mijn aanstelling als voorzitter van de ene op de andere dag vertrok, was ik dan ook heel blij dat Wim interim-directeur wilde worden, tot er een opvolger was gevonden. Van november 2013 tot maart 2014 keerde hij terug, omdat Wim nu eenmaal een onverwoestbare loyaliteit met onze belangenvereniging heeft. En toen het bestuur Jan Hilbers als nieuwe directeur aanstelde, waren wij dan ook dolblij dat we Wim konden strikken om plaats te nemen in het bestuur, als penningmeester, maar ook als onze nestor.

In het bestuur heeft Wim ons niet alleen zo’n beetje alles geleerd wat we moesten weten, maar hij heeft ons ook behoed. Ik heb hem talloze malen gevraagd mij te adviseren, en ik heb zijn advies altijd doorslaggevend laten zijn. Want Wim Jurg heeft het grote talent om de zaken caleidoscopisch te bekijken en bijvoorbeeld de positie van onze tegenstanders – de uitgevers, de producenten, de concerns – op onverwachte wijze te belichten. Het was dan ook volkomen logisch dat we Wim vroegen als leider van de onderhandelingsdelegatie die het vernieuwde auteurscontract, en het vertalerscontract, zou uitonderhandelen. Hij heeft dat met eindeloos geduld, diplomatie en geloof in de goede zaak gedaan, en alleen daarvoor al verdient hij ons eeuwige respect. En Wim heeft zoveel meer gedaan. Hij had altijd een luisterend oor voor personeelsleden, hij was geïnteresseerd in alles waar andere bestuursleden mee bezig waren, hij wist steeds weer de gesprekken met onze financier Lira te voeren, ook toen het even moeilijk was, hij is een van de aardigste en betrouwbaarste mensen die ik ken. Ik zou bij hem onderduiken als Poetin ons

land binnenvalt – dan weet je dat alvast, Wim! Maar wie weet eigenlijk dat Wim ook een zeer melancholieke kant heeft? Hij speelde vroeger in het Gebirtig Trio, een klezmerband die liederen in het Jiddisch van Mordechai Gebirtig en anderen speelde. Het is muziek waarbij alle emoties en traanklieren meteen gaan werken – zeker als je denkt aan het lot van Mordechai Gebirtig. Hij was een dichter en liedschrijver uit Krakau, geboren in 1877 en vermoord in de oorlog.

Lieve Wim, je neemt nu afscheid als bestuurslid, na twintig jaar trouwe dienst. Je bent, en nu citeer ik Mordechai Gebirtig uit een lied over een gevierde gauwdief, ‘een groot vakman, die werkt met kunst en liefde’. Voor de Auteursbond en voor mij, als afgezwaaid voorzitter, ben je de grootste vakman in ons midden geweest, en dan heb ik het nog niet eens over kunst en liefde. Dit jaar word je 70 en als je het korte lijstje afvinkt van de ereleden van de Auteursbond, dan kun je niet anders concluderen dan dat het iets met elkaar te maken schijnt te hebben, 70 en erelid worden. Opnieuw citeer ik Gebirtig: ‘Zo vele malen kwam de oude bende in mijn dromen / ik was ook van de partij / maar iedereen is grijs geworden.’ Je móet wel iets belangwekkends gedaan hebben om erelid van de Auteursbond te worden, en dat heb je Wim, iets dat zo belangwekkend is dat er op jouw leeftijd ook geen afbreuk meer gedaan kan worden. Vanaf nu ben je weer als een kind in de speeltuin, maar je kunt je geen buil meer vallen. Het kan niet meer mis gaan. Geen blauwe plekken en open knietjes meer, toegebracht door de mensen in ons vak die hun zakken vullen met wat wij schrijven. Lieve Wim, je bent niet weg, je bent vrij. Je bent erelid! En, voor de laatste maal Gebirtig, ‘zelfs de vroomste rabbijn komt pas na de tango of charleston thuis’.

Kom, Lejbke, dansen!

Maria Vlaar

24 juni 2023

AUTEURS
BONDS

Laudatio
voor
Wim Jurg
erelid
Auteursbond
Amsterdam
24 juni 2023

AUTEURS
BONDS